

Álruhában

Úgy jött ki a lépés, hogy a kereskedelmi vállalat maga elé idézte a régi dinnyések és makói hagyományok képletét, akik kosíval járták a falvakat, és minden sarkon árultak. Nem a löcsös kocikat vették elő természetesen, teherautóval kezdték piacra hordozni az eladni való portékát. A másik lépés meg úgy jött ki, hogy a vállalat igazgatója is köpenybe bújt, fölállt a teherautóra. Fogy a munkaerő, kevés az eladó, viszont sok a vevő, különben sem szegényleni ezt a munkát sem, miért ne tette volna.

Történt, hogy egyik falu tanácstikára is oda lépett a teherautóhoz. Kiskertje révén sok minden érdekelt a rajta levő homiból. Válogatott, kérdezgetett, amíg meg nem sügáltak az álruhás igazgatónak, ki ő. Az üzlet az üzlet, a különben is udvarias igazgató még udvariasabb lett, és sorra mutogatta, mit ajánlana legnyugodtabb

szívvel kedves vevőjének. Vakaródzott a titkár, köszönte szépen, és várt, csak várt. Akkor vidult föl, amikor előkerült a kereskedelmi vállalat osztályvezetője. Meggyőződéssel hitte, neki jár, hogy ne holmi jöttment és mithegrász eladó szolgálja ki, és ne ő kezdje elmondani, mitől döglik a légy, mondja el ezt legalább az osztályvezető.

Ez is az üzlethez tartozik, nem mondták meg neki, hogy eltalálta szárva között a tögyit, elmondta tehát még egyszer az osztályvezető mindazt, amit az igazgató már elmondott. Avval a boldog tudattal térhetett meg a kedves vevő, hogy őt a vándorkecskedelem is „illendően” szolgálja ki. Köszönéskor azért fölhipta még az osztályvezető figyelmét, hogy az a kis eladó, ott fönn az autón, úgy látszik, érti a dolgát, érdemes figyelni rá. Lehet még belőle valami.

H. D.

Ilku Pál válogatott beszédei és cikkei

Megjelent Ilku Pál válogatott beszédeinek és cikkeinek gyűjteménye „Korszerű műveltség — szocialista ember” címmel. A könyvhöz Aczél György, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Minisztertanács elnökhelyettese írt előszót, a válogatás és a szerkesztés munkáját Horváth Márton, az MTA pedagógiai kutatócsoportjának igazgatója végezte.

A gondos kiállítású, mintegy 360 oldalas kötetet dr. Polinszky Károly oktatási miniszter mutatta be csütörtökön az Oktatási Minisztériumban a sajtó képviselőinek. Az egykori közvetlen munkatárs meghatottságával szövegezte a közelmúlt egyik kiemelkedő kultúrpolitikusáról, a kommunista emberről.

A kötet a Tankönyvkiadó gondozásában jelent meg.

Párbeszéd kitérőkkel

Könyvtári óra a gyárban

— A párvalasztásról szól. Lélektani könyv.
— Sajnos, nincs meg.
— És a partnerkapcsolatok, azt mondják az is jó...
A könyvtáros ingatja a fejét, mosolyog.
— Az sincs, de se baj, van itt helyette más. Odalép a polchoz, s a fiatalember — raktáros a gyárban, jövőre lesz húszeves, és gyorsan elmondja, hogy úgy érzi, ideje már, hogy tudományos alapossággal is megismerkedjék a másik nemmel — máris viheli a kapott könyvet: „Fiúknak — lányokról” a címe.

— Sok ilyen fiatal olvasója van? — kérdezem Pávo Ferencet, a Szegedi Kenderfonógyár tékájának őret.
— Hogy sok-e? A gyár valamennyi ipari tanulója könyvtári tag. És nemcsak, hogy az, de tapasztalataim szerint, aki serdülőkorban jön el ide, az végérvényesen olvasó is marad.
— És mindegyikkel ilyen közvetlen a viszonya, mint az imént itt járt fiúval?
— Azt hiszem, másképpen nem is lehetne eredményt elérni. Ismerni és szeretni az olvasót: alfája és omegája a mi munkánkunknak.

A könyvtáros koránkelő ember:

— Három műszakban folyik a termelés. A nyitvatartási rendet ehhez igazítottuk. Reggel fél héttől kilenctig, illetve délelőtt tizenegy-től délután háromig jöhetnek az olvasók.

— Jöhettek, jönnek-e?
— Rendszeresen megfordul itt a gyár dolgozóinak fele. És egyre többen jönnek. 1975-ben például egyetlen év alatt egytizedével növekedett az olvasók száma. A szervezőmunkáért országos elismerést is kaptunk.

A könyvtáros huszonhárom esztendője dolgozik itt:

— Mi a hagyományokra építünk — mondja — ebben a gyárban már 1944-ben munkástanács alakult, s a mai könyvtár elődjének tekinthető régóta hozták létre. Nem kell persze valódi könyvtárra gondolni. Könyvszekrény volt csak az a hajdanai, de, aki akarta, kedvére forgathatta a benne levő olvasnivalót. És nincs ez másképpen a munkásművelődéssel sem. Már a felszabadulás előtt voltak itt munkásszínjátékosok, az volt a kenderfonó felszabadulás utáni igazgatója, Nagygyörgy Mária is — ők kovást jelentettek egészen a hatvanas évekig, amikor ez a mozgalom — persze nemcsak nálunk — sorvadni kezdett az üzemekben. A közös múltunk különben is közösségformáló ereje van. Gyárunk ebben az évben ünnepli alapításának százéves évfordulóját. Ebből az alkalmából üzemtörténeti műzeumot hoznak létre. Ennek lesz egyik érdekessége a hangtárlat. Meghívtuk a régi idők tanúit, akik magne-tofonszalagra mondták emlékeiket, s ezek megmaradnak a következő generációknak is.

S. E.

— És a maiak?
— Az idén két vetélkedő is izgalomban tartja őket. A centenáriumi tiszteletére rendezendő vetélkedőre 76, a Munka és műveltség vetélkedőre pedig 21 brigádunk nevezett be.

— Azt mondjuk: a munkásművelődés komplex fogalom. Eddig csak a könyvtárakról, a vetélkedőkről esett szó. A jól működő üzemi könyvtárnak pedig ennél sokkalta több a dolga.

— Volt itt, a szomszédban képzőművészeti kiállítás is. A KSZV szocialista szerződést kötött három szegedi festőművészrel, ők hozták el a munkáikat. Rendszeressé tettük a városi kiállítások látogatását is, legutóbb a téli tárlatot nézte meg több mint száz gyárbeli ember.

— És itt, a kultúrteremben?

— Nézték a képeket sokan, és egy sor ember valóban csak nézte. Látni már nem látta.
— Megfigyelte őket?
— Igen, és azt hiszem, nem is akarták látni. Eleve bezárkóztak. „Mai festészet? Minek az nekünk, és különben sem érthetőek ezek a dolgok...” Úgy vélem, hogy a képzőművészeti neveléssel, a vizuális kultúrával sok még a baj. S hogy miért?

A könyvtáros tévova kört ír kezével a levegőbe.
— A jövő?
— Mindent nem lehet egyszerre, ez biztos. Sokat lehet várni a művészek jelenlété-

től a gyárban, és főként a személyes kapcsolatokról. Csak nem szabad türelmetlennek lenni.

Munkaköpenyes férfi lép be a könyvtárba. Tankönyvet visz. Felkészülési anyag egy brigádnak. A könyvtár segítő olvasnivalóval azokat, akik tanulnak. És ilyenek nincsenek kevesen. Rejka Ferencné, az oktatási előadótól tudom: szakmunkástanfolyamra több mint felszázan járnak, általános iskolába negyvenen. Középfokú oktatásban vesz részt a gyár ötvenkilenc dolgozója, hatvanan pedig egy speciális céltanfolyam hallgatói.

— Közösen működtetjük a szakszervezeti és a műszaki könyvtárat — mondja Pávo Ferenc —, az előbbiben tíz és fél ezer, az utóbbiban majdnem háromezer a kötetek száma. Ma már ott tartunk, hogy a középfokon és felsőfokon tanulóknak is hasznos segítséget tudunk adni. Sok közzgazdasági munka is van a polcokon. Ezeket elsősorban a politikai oktatásokban résztvevők olvassák előszeretettel.

— Nemcsak őrzik és fölcsönzlik, árulják is a könyveket...

— A tavalyi adatot mondom. Nyolcvanezer forint volt a forgalom.

— Mire a legbüszkébbek?
— A szocialista brigádok klubjára. Ebben valóban olyan munka folyik, ami másutt is példa lehet.

P. F.

Folklór a városban

Népzenei klub alakult a Bartók Béla művelődési központban. A „rendhagyó szervezkedésről” jobb híján mondjuk: klub alakult. A valóságos helyzet ugyanis az, hogy ennek a klubnak nincs meghatározott létszámú tagsága és az alakulás sem köti magát valamiféle ünnepélyes összejövetelhez. Van viszont egy négytagú népzenei együttes, ők kaptak helyet, fórumot a művelődési központ Fiaital Művészek Klubjában, ahol minden második csütörtökön házigazdaként szí-

vesen látják a hazai és külföldi népi kultúra iránt érdeklődőket. Nagyjából így fest az új klub.
Az emlegetett együttes észak-amerikai és angol népzenei játszik, a nevük stílusosan: Country. Nem ismeretlenek a városban, hiszen körülbelül két és fél éve együtt vannak és fellépnek. A KISZÓV klubjában kezdődött „pályafutásuk”, az ottani népzenei körben sok segítséget kaptak. Sokszor léptek fel a két egyetem, valamint az építőipari szövetke-

zet Lenin körüli klubjában. Az együttes vezetője Matkó László angol nyelvű tanár, munkahelye az orvosgyógyászati lektorátus. Angol „kapcsolatai” érthetőek, a folklórral 4—5 éve foglalkozik. Levelezés és az angol folklóristákkal való személyes találkozás is segítik az együttműködést, az a törekvésükben, hogy valóban eredeti népzenei játszanak.

Klub- és közönségalkító kezdeményezésüknek az a célja, hogy összefogják, együttműködésre szólítsák mindazokat, akik népzenevel vagy a népi kultúra más területeivel foglalkoznak; az érdeklődőknek pedig segítsenek, hogy minél több elményhez, pontos ismerethez jussanak. A csütörtöki klub-foglalkozásokra ilyen formán mindenki elmehet, aki magyar vagy külföldi népzenei játszik és aki azt szívesen hallgatja. Azt tervezik, hogy „sok műfajú” esteken bemutatják, népszerűsítik nemcsak a népi zenét, hanem általában a népművészetet és a népszokásokat is. Szakértőket és a különféle műfajok reprezentáns művelőit szeretnék vendégül látni, fórumot adni mindazoknak, akik eddig a maguk kedvére, otthon szólaltatták meg hangszerüket. Legutóbb a tiszszegedi citerások magyar zenéjét hallgatták a klubban, most szervezik a Szegeden tanuló kubai és arab diákok folklórestjét. A közönséget eddig sem kellett lasszóval összefogdosni; az úgynevezett városi népzenei divatja is hódít, de a valódi érdeklődés sem hiányzik. Főleg egyetemisták, főiskolások és munkásfiatalok alkotják ezt a táborát, többen képviselik az idősebb korosztályokat is. Minden jel szerint érdemes volt helyet-fórumot teremteni számukra.

Zenei naptár

Az oboa virtuóza

Az oboa régen született, ám későn érő gyermeke a hangszerek családjának: eredete ósidók homályos távolában lehetett, azonban fúvósmodjának, technikájának tökéletesedése csak az utóbbi 3—4 évtizedben emelte a koncertező szólóhangszerek rangjára. A főiskolai Jeunesse szervezet szerda esti vendégének, Maurice Bourguenak hangversenye meggyőző bizonyítéka volt: avatott, nagy művész kezében az oboa oly gazdag forrássá lehet a sokszínű zenei varázslásnak, hogy egy teljes est tartására képes bilincselni hallgatóit.

Már a műsor első darabjának, J. Chr. Bach: D-dúr szonátájának indítása megmutatta, hogy a négy nemzetközi első díj birtokosa méltó hírnevéhez. Bár a darab felfogásában túllépett az „angol Bach” zenéjében itt-ott fellelhető barokk örökség jelzésein, és inkább a rokokó felé mutató jegyeket emelte ki, nagyszerű kísérőjével, Colette Klinggel olyan elragadó párhuzamos vonalakat, díszeket rajzolt, amelyen csak a hangszert tökéletesen uraló szuverén művész képes. Schumann három románában hallhatóan nem törekedett arra, hogy a kis formában esetleg benne rejülő mélyiségeket kényes — mosolyos, felparázsoló — kihívadó világgá alakítsa, hanem a költészet könnyes — mosolyos, felparázsoló — kihívadó világgá alakította, a mitológia csodáinak világában varázsszerűen nem törekedett arra, hogy a kis formában esetleg benne

hangját itt akaratlanul is a jól formált, simán-éretlen csengő emberi énekhez hasonlítottuk. Henri Dutilleul, a francia „Hátok” utáni generáció egyik jeles, hagyománytisztelő zeneszerzője. Szonátáját anyanyelvi szinten tolmácsolta művésznőnk, spriccelő, gyöngylen guruló futamát, semmiből induló pianó tovább fokozták a hangversenyszermet megtöltő, jórészt fiatalokból álló közönség lelkesedését. Shino-hara japán szerző még tovább megy az avantgarde csapásain. Obsession (Rögeszme) című műve ha nem is teljes megértésre, de az előadók virtuózítása révén eleve nagy sikerre számíthatott. Itt is élvezhetjük a 12 éve együtt játszó partner, Colette Kling nagyszerű zongorázását, együttlétező kamaramuzsikálását. Kár, hogy az estét egyébként kitűnően és hangulatosan megrendező Jeunesse szervezet mellőzte a műsor egyes darabjainak bekonferálását, sőt Britten Metamorfozisosok című művét, amelyben az egyes tételek ovidiuszi cimsorait is jó lett volna hallgatni. Ez ugyanis igazi programzene, a mitológia csodáinak világában varázsszerűen nem törekedett arra, hogy a kis formában esetleg benne

rejlő mélyiségeket kényes — mosolyos, felparázsoló — kihívadó világgá alakította, a mitológia csodáinak világában varázsszerűen nem törekedett arra, hogy a kis formában esetleg benne

Avignoni születésű vendégünk kíséret nélkül, az antik síposok módjára Pán mediterrán világát, Niobe szörnyű gyászát éppoly látványos erővel bűvölte elénk, mint Bacchus részeg vendégeit, vagy Arethusa nimfa riadt menekülését.

Meszlényi László

Értekezlet Szegeden az építőipari árákról

Szegeden, a megyei párt- és tanácsszékház nagytermében tegnap, csütörtökön a megyei tanács vb EKV osztálya és az ipari szövetkezetek megyei szövetsége értekezletet tartott az építőipari szövetkezetek vezetőinek, árfelelőseinek, a tsz-ek építészlegi árfelelőseinek részére. Megyénkből és a szomszédos Bács-Kiskun me-

gyéből mintegy 140-en vettek részt ezen, s meghallgatták dr. Tarnói Lászlókat, az ÉVM közzgazdasági főosztálya ározottálya vezetőjének előadását, amelyet az építőipari árszabályozás időszaki értekezletéről tartott.

Az elmondottak figyelembevételével mind a kalkuláció, mind a számlázásnál egyaránt fontos.

Közművelődési fórum

Közös dolgainkat eredménnyel csak közösen, együtt gondolkodva lehet megoldani. És nem is érdemes ebbe a munkába másképpen belefogni. Körülbelül így summázhatók a tegnapi délután, a Juhász Gyula Művelődési Központban rendezett városi közművelődési fórum tanulságai.

Az egybegyűlt népművelők, könyvtárosok, klubvezetők és kultúrfelelősök kérdései úgyszeretéről és felelősségről tanuskodtak, arról, hogy közműveltségünk ügye egyre több embert foglalkoztat, gondolkodtat el. Az alapkérdésre, „Milyennek látja és milyennek szeretné látni Szeged kulturális helyzetét?”, a városi pártbizottság képviselőjében Vántus Istvánné osztályvezető-helyettes, Dobóczki Károlyné, a Szakszervezetek Csongrád megyei Tanácsának titkára, Forgó Pál, a városi tanács vb művelődésügyi osztályának vezetője és Nagy Lászlóné, az SZMT kulturális osztályvezetője válaszolt.

Nőtt a kender vetésterülete

Tegnap, csütörtökön Szegeden, a Technika Házában a kendertermesztésben részt vevő gazdaságok és a Szege-d-i Kenderfonó és Szövőipari Vállalat vezetői tanácskoztak. Ott volt Szabó Jánosné, a jut. Több RKB-1 típusú Csongrád megyei tanács elnökhelyettese és Haskó Pál, a megyei pártbizottság munkatársa is.

Szilágyi Ernő, a Csongrád megyei tanács vb mezőgazdasági és élelmiszerügyi osztályvezetője bevezetőjében szólt a kendertermelés helyzetéről, a gondokról és a feladatokról. Az idén eddig 2065 hektárra kötötték szerződést, 1200 hektárral többlet, mint tavaly. A kender felvásárlási árát 17 százalékkal emelte a feldolgozó vállalat, s ez segítette a területnövekedést.

Tárkány Szűcs Sándor, a KSZV Szegedi Kendertermelési Rendszerközpont vezetője mondta, hogy a megnövekedett vetésterületből eredő feladatokra felkészültek a megyében. Van bőven a betakarítást megelőző lombtalanításhoz Purivell a megyei AGROKER Vállalatnál, ami jelentős könnyítést a

gazdaságoknak. A rostkender aratását ZSSZK arató-kötőgéppel végzik. Ebből 49 százalékos a Szege-d-i Kenderfonó és Szövőipari Vállalat vezetői tanácskoztak. Ott volt Szabó Jánosné, a jut. Több RKB-1 típusú Csongrád megyei tanács elnökhelyettese és Haskó Pál, a megyei pártbizottság munkatársa is.

Sárközi Ferenc, a MEM fő-előadója felszólalásában hangsúlyozta, hogy a kendertermelést elsősorban a feldolgozó hely közelében kell megszervezni. Ennek előnye — egyebek mellett — az is, hogy a szállítási költség jelentősen csökken.

Dr. Bócsa Iván, a Kompolti Növénytermesztési és Talajvédelmi Kutatóintézet igazgatóhelyettese a kiváló minőségű és beltartalmi értékkel rendelkező magyar kenderfajták jó tulajdonságait ismertette.

A tanácskozás résztvevői összegezték a rostkendertermesztés 1976. évi tapasztalatait és az ötödik ötéves terv további feladatait.